

سازمان میراث فرهنگی، صنایع دستی و گردشگری
معاونت سرمایه گذاری و طرح ها

مجموعه قوانین و مقررات مرتبط با سرمایه گذاری مستقیم خارجی

مقدمه:

و یا تصمیمات دولت، (ماده ۱۷ قانون و ماده ۲۶ آئین نامه).
- تضمین خرید کالا و خدمات تولیدی طرح سرمایه گذاری خارجی در مواردی که دستگاه دولتی خریدار انحصاری و یا عرضه کننده کالا و خدمات تولیدی به قیمت پارانه ای است (ماده ۱۱ آئین نامه).

ب- حقوق و تسهیلات:

- برخورداری سرمایه گذاران خارجی از حقوق، حمایت ها و تسهیلات یکسان با سرمایه گذاران داخلی (ماده ۸ قانون).

- انتقال آزادانه اصل سرمایه و منافع ناشی از سرمایه گذاری در کشور بصورت ارز و یا کالا، (مواد ۱۸-۱۳ قانون).

- امکان سرمایه گذاری خارجی بصورت صد در صد در طرح های سرمایه گذاری، (ماده ۴ آئین نامه).

- پذیرش سرمایه گذاری خارجی در کلیه زمینه های تولیدی، صنعتی و کشاورزی، حمل و نقل ارتباطات، خدمات و تأمین آب و برق و گاز و انرژی.

- امکان ارجاع اختلافات سرمایه گذاری به مراجع بین المللی، (ماده ۱۹ قانون).

- امکان تملک زمین به نام شرکت (ثبت شده در ایران) در سرمایه گذاریهای مشترک، (ماده ۳۴ آئین نامه).

- ارائه تسهیلات روادید اقامت سه ساله در ایران برای سرمایه گذاران خارجی، مدیران، کارشناسان و بستگان درجه یک آنها و امکان تمدید آن، (ماده ۲۰ قانون و ۳۵ آئین نامه).

- تصمیم گیری نسبت به درخواست های سرمایه گذاران خارجی در سازمان سرمایه گذاری خارجی حداکثر ظرف مدت ۴۵ روز، (ماده ۶ قانون). (لطفاً به زیرنویس نمودار شماره "۱" توجه گردد).

- انتخاب روش سرمایه گذاری در طرح مورد نظر بصورت سرمایه گذاری مستقیم خارجی (FDI) یا ترتیبات قراردادی از جمله روشهای BoT، بای بک و مشارکت مدنی توسط سرمایه گذار، (ماده ۳ قانون).

- پذیرش سرمایه گذاری اشخاص حقیقی و حقوقی ایرانی که با سرمایه متشاء خارجی در کشور سرمایه گذاری مینمایند و اعطای تسهیلات و حمایت های قانون تشویق و حمایت سرمایه گذار خارجی به آنها (ماده ۱ قانون).

- سرمایه گذار خارجی بایداز میان فهرست موسسات حسابرسی تایید شده عضو جامعه حسابداران رسمی ایران که توسط سازمان سرمایه گذاران تهیه شده است یک موسسه حسابرسی را بمنظور تأیید گزارشات مالی و سالانه طرح خود انتخاب نماید (مواد ۲۲ و ۲۳ و ۱ آئین نامه).

۳- تعهدات و الزامات حقوقی سرمایه گذار:

- درخواستهای سرمایه گذاران خارجی بمنظور پذیرش، ورود، بکارگیری، خروج سود و سرمایه در چارچوب قانون تشویق و حمایت سرمایه گذاری خارجی بایدصرفاً به سازمان سرمایه گذاری تسلیم و از آن طریق اقدام گردد (ماده ۵ قانون).

- هر گونه تغییر در نام، نشانی، شکل حقوقی و تابعیت سرمایه گذار خارجی و تغییرات بیش از ۳۰ درصد در مالکیت وی می بایست توسط سرمایه گذار خارجی به اطلاع سازمان رسانده شود (ماده ۳۳ آئین نامه).

- چنانچه سرمایه گذار خارجی قصد واگذاری سرمایه گذاری خود به سایر سرمایه گذاران را داشته باشد ضروریست سازمان سرمایه گذاری خارجی را مطلع نماید. درصورت واگذاری به سرمایه گذار خارجی دیگر ضروریست اقدامات لازم درخصوص موافقت هیأت و اخذ مجوز از طریق سازمان معمول گردد (ماده ۱۰ قانون).

- کلیه درخواستهای سرمایه گذار خارجی در موارد انتقال سود، سرمایه و عایدات ناشی از افزایش ارزش سرمایه موضوع قانون باید مستند به گزارش موسسه

معاونت سرمایه گذاری و طرح های سازمان میراث فرهنگی، صنایع دستی و گردشگری در راستای حمایت از سرمایه گذاری خارجی در بخش های گردشگری، میراث فرهنگی و صنایع دستی و به منظور گسترش اطلاع رسانی در زمینه حقوق سرمایه گذاری خارجی در ایران و حمایت های ناشی از سرمایه گذاری در چارچوب قانون تشویق و حمایت سرمایه گذاری خارجی (قانون) و آیین نامه های اجرایی مرتبط اقدام به تهیه و انتشار مجموعه قوانین و مقررات مرتبط با سرمایه گذاری خارجی نموده است.

در مطلب زیر کوشش کرده ایم تا خلاصه ای از نکات بارز و مهم سرمایه گذاری در صنعت گردشگری ایران را برای سرمایه گذاران گردآوری کنیم. سرمایه گذاران برای داشتن اطلاعات کامل و برخورداری از مواد و قوانین مرتبط می توانند با سازمان معاونت گردشگری و دفتر ماهنامه آریانا گردشگر تماس حاصل کنند. این مجموعه شامل دو قسمت اصلی می باشد:

الف- خلاصه ای از قوانین و مقررات مرتبط با سرمایه گذاری خارجی و فرایندها و رویه های موجود ب- راهنماها، مستندات قانونی و فرم ها و ...

در همین راستا در ابتدا بطور خلاصه به روند بررسی درخواست سرمایه گذاری در ایران تا مرحله صدور مجوز سرمایه گذاری خارجی اشاره شده است. سپس در ادامه موادی از قانون تشویق و حمایت سرمایه گذاری و آیین نامه اجرایی آن که به تضمین های قابل ارائه به سرمایه گذاران و اخذ حقوق و تسهیلات و حمایت های ناشی از انجام سرمایه گذاری و همچنین تعهدات و الزامات قانونی سرمایه گذاری خارجی می پردازد، که در کتاب قوانین سرمایه گذاری به طور کامل و گویا آمده است. در بخش پایانی کتاب فوق نیز به فرایند ورود سرمایه خارجی، نحوه ثبت سرمایه خارجی وارد شده به کشور در سازمان سرمایه گذاری خارجی پس از صدور مجوز سرمایه گذاری خارجی و چگونگی تعامل با معاونت سرمایه گذاری و طرح های سازمان میراث فرهنگی، صنایع دستی و گردشگری توضیح داده شده است.

راهنمای پذیرش سرمایه گذاری خارجی:

۱- نحوه بررسی درخواست سرمایه گذاران خارجی در سازمان سرمایه گذاری تا مرحله صدور مجوز

سرمایه گذاران خارجی که قصد دارند در چارچوب قانون تشویق و حمایت سرمایه گذاری خارجی در ایران سرمایه گذاری نمایند در مرحله نخست می بایست درخواست سرمایه گذاری خود را در چارچوب یکی از فرم های مخصوص که از طریق سازمان (مراجعه حضوری یا سایت اینترنتی سازمان) قابل دریافت می باشد تکمیل و به سازمان ارائه نمایند. درخواست سرمایه گذار خارجی توسط سازمان در هیأت سرمایه گذاری خارجی مطرح و تا مرحله صدور مجوز سرمایه گذاری خارجی مورد پیگیری قرار خواهد گرفت. کلیه مراحل مربوطه از زمان ارائه درخواست سرمایه گذار به سازمان تا صدور مجوز سرمایه گذاری خارجی در نمودار شماره (۱) ارائه شده است.

انتخاب فرم بستگی به روش سرمایه گذاری خارجی و توافقی است که بین طرفین مشارکت (سرمایه گذار داخلی و خارجی) صورت می پذیرد. این فرم باید به زبان انگلیسی ارائه شود مگر در مواردی که سرمایه گذار خارجی یک ایرانی مقیم خارج یا از کشورهای فارسی زبان شامل تاجیکستان و افغانستان باشد.

۲- پوشش های تضمینی و حمایتی

- تضمین پرداخت غرامت در صورت ملی شدن و سلب مالکیت، (ماده ۹ قانون)
- تضمین جبران زیان ناشی از ممنوعیت و یا توقف اجرای موافقتنامه های مالی در سرمایه گذاری های خارجی به روش ترتیبات قراردادی بر اثر وضع قانون

حسابرسی عضو حسابرسان رسمی ایران به سازمان ارائه گردد (مواد ۲۲ و ۲۳ آئین نامه).

- ظرف مدت تعیین شده در مجوز سرمایه گذاری خارجی که معمولاً ۶ ماه است، سرمایه گذار موظف به وارد نمودن بخشی از سرمایه به کشور برای اجرای طرح مصوب میباشد. در صورت عدم ورود سرمایه در طول مدت مذکور و به منظور ممانعت از ابطال مجوز صادره ضروری است سرمایه گذار دلایل و توجیحات لازم را برای تمدید مدت اعتبار مجوز به سازمان ارائه نماید. (ماده ۳۲ آئین نامه).

- سرمایه گذار خارجی موظف است ورود سرمایه های خود را از جمله سرمایه نقدی و غیرنقدی در چارچوب مجوز سرمایه گذار خارجی صادره به سازمان سرمایه گذاری اعلام نماید تا در سازمان به ثبت رسیده و تحت پوشش حمایتی قانون تشویق و حمایت سرمایه گذاری خارجی قرار گیرد. عدم ثبت سرمایه های وارده در سازمان به معنای عدم پوشش قانونی و حمایتی به سرمایه های مذکور میباشد. (ماده ۱۱ قانون و ماده ۲۴ آئین نامه).

- ایرانیانی که قصد دارند با سرمایه منشأ خارجی در ایران سرمایه گذاری و تحت پوشش قانون تشویق و حمایت قرار گیرند می بایست در خارج از کشور فعالیت اقتصادی و تجاری داشته و مستندات مربوطه را به سازمان سرمایه گذاری ارائه نمایند. (ماده ۵ آئین نامه).

- پذیرش سرمایه گذاری خارجی در بنگاهها و شرکت های اقتصادی موجود ایرانی (خرید سهام) مشروط به ایجاد ارزش افزوده در واحد اقتصادی مورد نظر پس از خرید سهام میباشد. (ماده ۷ آئین نامه).

۴- سایر مزایا و تسهیلات:

- تأسیسات ایرانگردی و جهانگردی سالانه از پرداخت ۵۰ درصد مالیات متعلقه معاف هستند.

- سرمایه گذاران خارجی میتوانند بخشی از سرمایه خود را از منابع داخلی و خارجی بصورت وام تهیه نمایند. بدیهی است تضمین تعهدات بازپرداخت وام اخذ شده برعهده وام گیرنده است.

- سرمایه خارجی میتواند به شکل ارز نقدی، ماشین آلات و تجهیزات، مواد اولیه، دانش فنی و سایر اشکال حقوق مالکیت معنوی به کشور وارد و تحت پوشش قانون تشویق و حمایت قرار گیرد. نحوه ورود و ثبت آورده سرمایه گذار خارجی در نمودار شماره (۲) مشخص شده است.

- هشتاد درصد درآمد واحدهای تولیدی و معدنی مستقر در مناطق توسعه یافته به مدت ۴ سال از مالیات معاف می باشد.

- ۱۰۰ درصد درآمد واحدهای تولیدی و معدنی مستقر در مناطق کمتر توسعه یافته به مدت ۱۰ سال مشمول مالیات نخواهد بود.

- ۱۰۰ درصد درآمد ناشی از صادرات کالاهای صنعتی و کشاورزی و صنایع تبدیلی و تکمیلی آن از شمول مالیات معاف است.

- ۵۰ درصد درآمد ناشی از صدور کالاهایی که با هدف توسعه صادرات غیر نفتی به خارج صادر می شوند از شمول مالیات معاف است.

- ۱۰۰ درصد درآمد حاصل از صدور کالاهای ترانزیت وارده به کشور از شمول مالیات معاف است.

- سرمایه گذاری مجدد شرکتهای تعاونی و خصوصی با هدف توسعه، بازسازی و تکمیل واحد صنعتی و معدنی موجود از ۵۰ درصد مالیات متعلقه معاف خواهد بود.

فرآیند صدور مجوز سرمایه گذاری در سازمان سرمایه گذاری خارجی:

مرحله اول: ارائه درخواست پذیرش سرمایه گذاری به سازمان

سرمایه گذاری خارجی

به متقاضیان توصیه می شود اطمینان حاصل نمایند اطلاعات مندرج در فرم درخواست پذیرش مجدانه و ترجیحاً با استفاده از مطالعات توجیه فنی و اقتصادی طرح و در صورت عدم وجود چنین مطالعاتی، به کمک آخرین اطلاعات و داده های طرحی که مایل به سرمایه گذاری در آن هستند تنظیم شده باشد. به همین منظور در طول تدارک درخواست پذیرش، کارکنان اداره کل سرمایه گذاریهای خارجی سازمان می توانند طرف مشورت قرار گیرند.

مرحله دوم: بررسی درخواست پذیرش سرمایه گذاری توسط هیات سرمایه گذاری خارجی

متعاقب ارائه درخواست، سازمان گزارشی درخصوص درخواست مزبور به منظور بررسی واخذ تصمیم از سوی هیات سرمایه گذاری خارجی تهیه می نماید. این فرآیند معمولاً بیش از ۱۵ روز کاری از زمان دریافت درخواست پذیرش بطول نمی انجامد. معمولاً از نمایندگان سرمایه گذاران خارجی نیز برای شرکت در جلسه هیات سرمایه گذاری خارجی دعوت بعمل می آید. در هر صورت هیات سرمایه گذاری خارجی باید طی حداکثر یک ماه در خصوص درخواست پذیرش اخذ تصمیم نماید.

مرحله سوم: ارسال پیش نویس مجوز سرمایه گذاری برای سرمایه گذار خارجی

به منظور حصول اطمینان از رضایت سرمایه گذار خارجی از تصمیم هیات پیش نویس مجوز سرمایه گذاری پیش از صدور برای سرمایه گذار خارجی ارسال میگردد.

این کار فرصت آن را برای سرمایه گذار خارجی فراهم می سازد که جزئیات محتوای مجوز سرمایه گذاری را بررسی نموده و پیش از صدور نهایی آن موافقت یا مخالفت خود را ابراز دارد.

سازمان از هرگونه اظهار نظر مخالف با تصمیمات هیات سرمایه گذاری خارجی استقبال نموده و آماده است موضوع را دوباره به منظور بررسی مجدد در هیات مطرح نماید.

مرحله چهارم: صدور مجوز سرمایه گذاری:

مجوز نهایی درهیچ شرایطی پیش از آنکه سازمان رسماً از موافقت سرمایه گذار خارجی با محتوای پیش نویس مجوز اطلاع حاصل نماید صادر نمی گردد. متعاقب دریافت تأییدیه سرمایه گذار درخصوص پیش نویس مجوز، مجوز نهایی با امضای وزیر امور اقتصادی و دارایی صادر میگردد.

به منظور تسهیل تهیه و تدارک اسناد لازم به منظور ارائه به سازمان، چهار فرم درخواست پذیرش متفاوت متناسب با انواع سرمایه گذاریهای مورد علاقه سرمایه گذاران خارجی طراحی گردیده است. این فرم ها می توانند برای انواع سرمایه گذاری های ذیل استفاده شوند:

- فرم ۱-۱۰۰، برای سرمایه گذاری مستقیم خارجی (FDI) و ترتیبات مشارکت مدنی در طرحهای جدید.

- فرم ۲-۱۰۰، برای سرمایه گذاری مستقیم خارجی (FDI) در واحدهای اقتصادی موجود اعم از واحدهای ثبت شده در بورس اوراق بهادار یا غیر آنها،

- فرم ۳-۱۰۰، برای سرمایه گذاری با استفاده از انواع روشهای ساخت، بهره برداری و واگذاری (BOT).

- فرم ۴-۱۰۰، برای سرمایه گذاری به صورت ترتیبات بیع متقابل (Buy Back) و یا تامین مالی پروژه ای (Project Financing).

از سرمایه گذاران بالقوه تقاضا می شود بهنگام تکمیل فرمها با کارکنان معاونت سرمایه گذاری و طرح های سازمان میراث فرهنگی، صنایع دستی و گردشگری و اداره کل سرمایه گذاریهای خارجی سازمان سرمایه گذاری مشورت نمایند. سواى فرم مخصوص، بمنظور اخذ مجوز سرمایه گذاری ارائه اسناد معینی نیز ممکن است مقتضی یا ضروری باشد. لذا توصیه می شود سرمایه گذاران خارجی با مراجعه به صفحه آخر فرم

درخواست مربوطه و علامت زدن در مربع ها، از پیوست بودن اسناد مورد نیاز به فرم درخواست اطمینان حاصل نمایند. همانگونه که در مرحله دوم فرایند صدور مجوز سرمایه گذاری خارجی تشریح گردید، گزارشی مبتنی بر اطلاعات ارائه شده از سوی سرمایه گذاران خارجی توسط سازمان سرمایه گذاری به منظور بررسی توسط هیات سرمایه گذاری خارجی و اخذ تصمیم مقتضی تهیه میگردد. هیات سرمایه گذاری خارجی از سوی قانون به مثابه عالیترین مرجع در فرایند صدور مجوز سرمایه گذاری شناخته شده است. اعضای هیات، معاونین دستگاههای اجرایی ذیربط هستند و عبارتند از:

- معاون وزیر امور اقتصادی و دارائی و ریاست سازمان سرمایه گذاری و کمکهای اقتصادی و فنی ایران، به عنوان ریاست هیات

- معاون وزیر امور خارجه

- معاون ریاست سازمان مدیریت و برنامه ریزی کشور (معاونت برنامه ریزی و نظارت راهبردی ریاست جمهوری فعلی)

- معاون رئیس کل بانک مرکزی جمهوری اسلامی ایران

- رئیس اتاق بازرگانی و صنایع معادن ایران

- رئیس اتاق تعاون ایران

بسته به ویژگیهای طرح تحت بررسی، هیات اعضای دیگری، در رده مشابه، از وزارتخانه های مربوطه به منظور ایفای نقش در فرایند تصمیم گیری طرح دعوت به عمل خواهد آورد. همانگونه که در مرحله چهارم فوق توضیح داده شد تصمیم هیات در خصوص هر درخواست پذیرش می بایست به متقاضی ارسال گردد.

همانگونه که پیشتر نیز توضیح داده شد، مجوز نهایی، پس از دریافت تأییدیه کتبی سرمایه گذار حاکی از مورد قبول بودن محتوای مجوز، توسط وزیر امور اقتصادی و دارائی امضاء و صادر میگردد.

مجوز سرمایه گذاری معمولاً شامل نکات کلیدی و جزئیات طرح سرمایه گذاری و همچنین حقوق و تعهدات سرمایه گذار خارجی در ارتباط با طرح سرمایه گذاری مصوب می باشد. متن مجوز علاوه بر موارد دیگر، شامل نام سرمایه گذار (یا سرمایه گذاران) خارجی، طرح یا شرکتی که سرمایه گذاری در آن صورت می پذیرد، درصد سهم سرمایه گذار در سرمایه گذاریهای مستقیم خارجی، نام سرمایه گذار (یا سرمایه گذاران) ایرانی، حجم کل سرمایه ای که از سوی سرمایه گذار خارجی وارد خواهد شد، میزان مشارکت وی در سرمایه سهمی و همچنین تسهیلات مالی اضافی که توسط سرمایه گذار برای طرح فراهم خواهد شد، میشود.

مجوز معمولاً با بندهایی متضمن شناسایی حقوق سرمایه گذار خارجی در زمینه انتقال سود، بازپرداخت تسهیلات مالی، پرداخت مخارج و هزینه های مربوط به موافقتنامه های انتقال فناوری (حق امتیاز) و در نهایت حق برگشت سرمایه ناشی از فروش سهام یا انحلال شرکت، اصل و سود (بهره) تسهیلات مالی و هرگونه انتقال ارزشی دیگر در چارچوب طرح سرمایه گذار ادامه می یابد. در ادامه معمولاً منابع تامین انتقال فوق، اعم از برداشت مستقیم از عواید صادراتی و طرح و یا گزینه های جانشین که به منظور فراهم ساختن دسترسی سرمایه گذار خارجی به سیستم بانکی جهت تامین انتقال ارزشی وی داده شده مورد اشاره قرار می گیرند.

این مجوز می تواند مسائل مشخص دیگری که به نظر هیات و یا بنا به درخواست سرمایه گذار خارجی مهم و مستلزم ذکر می باشند را نیز در برگیرد. مجوز معمولاً با جمله ای در خصوص مهلت ورود حداقل اولین بخش از سرمایه خارجی مورد نیاز برای شروع عملیات و تحقق طرح مورد نظر پایان می یابد.

نکات مهم و توصیه ها

- یکی از روش های جذب سرمایه خارجی مشارکت سرمایه

گذار خارجی با سرمایه گذار داخلی در قالب "مشارکت انتفاعی" است. عملی ترین شکل حقوقی فعالیت شرکت فراملیتی در ایران مشارکت انتفاعی است.

- یکی دیگر از روش های مهم برای تامین مالی طرح ها که می تواند در اجرای پروژه های بخش گردشگری بسیار مفید واقع گردد، بهره گیری از روش ساخت، بهره برداری و واگذاری "B.O.T" است. در روش رایج ساخت، بهره برداری و واگذاری، سرمایه گذار خارجی تمام هزینه های طرح را می پذیرد و پس از پایان مدت قرارداد طرح را به دولت میزبان و یا شرکت های داخلی واگذار می کند. در روش مزبور مدیریت طرح قبل از واگذاری آن، با سرمایه گذار خارجی است. سرمایه گذار در هر دوره به همان اندازه که اصل و فرع سرمایه اش را جبران می کند، باید بخش های از طرح را واگذار کند.

- علاوه بر دو نوع سرمایه گذاری خارجی فوق الذکر یعنی مشارکت انتفاعی و ساخت، بهره برداری، واگذاری روش دیگری است که به آن بیع متقابل گفته می شود.

معرفی سازمان ها و نهادهای مرتبط:

- سازمان سرمایه گذاری و کمک های اقتصادی و فنی ایران

- مرکز خدمات سرمایه گذاری خارجی

- معاونت سرمایه گذاری و طرح های سازمان میراث فرهنگی، صنایع دستی و گردشگری

پرسش های متداول:

۱. آیا سرمایه گذاری خارجی در ایران مجاز است؟

سرمایه گذاری خارجی در جمهوری اسلامی ایران براساس مقررات جاری کشور مجاز میباشد. هر سرمایه گذار خارجی میتواند بمنظور عمران و آبادی و انجام فعالیتهای تولیدی در هرزمینه ای - اعم از صنعتی، معدنی، کشاورزی و خدماتی - مبادرت به سرمایه گذاری نماید. از نظر دولت جمهوری اسلامی ایران فقط سرمایه گذاریهایی مشمول مزایا و حمایتهای قانون تشویق و حمایت سرمایه گذاری خارجی قرار می گیرند که مجوز مربوطه را براساس این قانون دریافت نموده باشند.

۲. هدف از پذیرش سرمایه گذاری خارجی چیست؟

هدف از پذیرش سرمایه گذاری خارجی در کشور کمک به رشد و توسعه اقتصادی، افزایش فرصتهای شغلی، اخذ و توسعه فن آوری و مهارت های مدیریتی همینطور ارتقاء کیفیت تولیدات و افزایش توان صادراتی کشور می باشد.

۳. سرمایه گذاری خارجی در چه قالب حقوقی و قراردادی قابل پذیرش است؟

سرمایه گذاری خارجی در چارچوب کلیه روشهای مشارکت حقوقی (بصورت سرمایه گذاری مستقیم) و یا ترتیبات قراردادی قابل انجام است. منظور از ترتیبات قراردادی انواع روش های تامین مالی است که در چارچوب روشهای مشارکت مدنی، بیع متقابل و انواع روشهای ساخت، بهره برداری و واگذاری صورت می پذیرد.

۴. تعریف سرمایه گذاری خارجی چیست و چه ویژگیهایی دارد؟

سرمایه گذاری خارجی عبارت است از بکارگیری سرمایه خارجی در فعالیتهایی که ریسک برگشت سرمایه و منافع آن به عهده سرمایه گذار باشد که براساس قانون سرمایه گذاری خارجی به دو روش کلی به ترتیب زیر طبقه بندی شده است:

الف. مشارکت حقوقی (سرمایه گذاری مستقیم): منظور سرمایه گذاری سهمی سرمایه گذار خارجی در یک شرکت ایرانی اعم از جدید یا موجود می باشد. میزان سهم شرکتی که یا سهام سرمایه گذار خارجی در چنین شرکت ایرانی تابع محدودیت نیست و سرمایه گذار به نسبت سرمایه و یا سهم خود در شرکت، می تواند در مدیریت و اداره امور آن نقش داشته باشد.

ب. ترتیبات قراردادی: منظور مجموعه روشهایی است که طی آن استفاده از سرمایه خارجی صرفاً تابع توافقات انجام شده

میان طرفین قرارداد می باشد. به عبارت دیگر، حقوق سرمایه گذار خارجی در نتیجه مشارکت مستقیم وی در سرمایه شرکت سرمایه پذیر ایرانی ایجاد نمی شود، بلکه صرفاً به توافقات قراردادی طرفین متکی است. سرمایه گذاری خارجی در چارچوب ترتیبات قراردادی در کلیه بخشها قابل انجام است. بازگشت سرمایه و منافع حاصله در اینگونه سرمایه گذاریها نیز از محل عملکرد اقتصادی طرح مورد سرمایه گذاری، بدون اتکاء به تضمین دولت، بانکها و شرکتهای دولتی صورت می پذیرد.

۵. سرمایه گذاری مستقیم خارجی در چه بخشهایی مجاز است؟

سرمایه گذاری مستقیم خارجی در کلیه زمینه هایی که فعالیت بخش خصوصی در آن مجاز است، قابل انجام می باشد

۶. سرمایه گذاری خارجی در چارچوب ترتیبات قراردادی در چه بخشهایی مجاز است؟

سرمایه گذاری خارجی در چارچوب ترتیبات قراردادی در کلیه بخشهای اقتصادی کشور مجاز است. خاطر نشان می سازد سرمایه گذاری خارجی در بخشهایی که در اختیار دولت قرار دارد، صرفاً در چارچوب ترتیبات قراردادی قابل انجام است.

۷. چه نوع تشکل حقوقی برای تحقق یک سرمایه گذاری خارجی توصیه میشود؟

طبق قانون تجارت ایران هفت نوع شرکت یا شخصیت حقوقی قابل تأسیس است که از بین آنها شرکت سهامی که در آن سرمایه به سهام تقسیم می شود بعنوان رایج ترین و مقبولترین تشکل حقوقی توصیه میشود.

۸. آیا داشتن شریک محلی برای سرمایه گذاران خارجی الزامی است؟

خیر، داشتن شریک محلی الزامی نیست اما معمولاً سرمایه گذاران خارجی به علت آشنابودن طرف های ایرانی با شرایط کار، مقررات و ضوابط اداری، راههای استفاده از امکانات محلی و غیره تمایل به اختیار نمودن شریک محلی دارند.

۹. حد مجاز سرمایه گذاری خارجی در ایران چه میزان است؟

از حیث درصد مشارکت و میزان سرمایه گذاری هیچگونه محدودیتی برای سرمایه گذاری مستقیم خارجی در جمهوری اسلامی ایران وجود ندارد.

۱۰. اگر چنین است پس منظور از نسبت های ۲۵ درصد و ۳۵ درصد مذکور در بند "د" ماده ۲ قانون سرمایه گذاری خارجی چیست؟

نسبت های مذکور ارتباطی به درصد مشارکت خارجی در هر مورد سرمایه گذاری ندارد. در حقیقت، این نسبتها ناظر به تعیین سهم ارزش کالاها و خدمات تولیدی طرح سرمایه گذاری خارجی به کل اقتصاد کشور است که در زمان صدور مجوز سرمایه گذاری خارجی برای هر بخش و زیر بخش (رشته) اقتصادی بطور جداگانه محاسبه و تعیین میگردد.

۱۱. آیا سرمایه گذاری خارجی در حوزه های بالادستی نفت و گاز مجاز می باشد؟

در حوزه های بالادستی نفت و گاز سرمایه گذاری خارجی صرفاً در چارچوب ترتیبات قراردادی امکانپذیر است. اما در حوزه های پائین دستی سرمایه گذاری خارجی مستقیم نیز مجاز می باشد.

۱۲. آیا بکارگیری اسامی و نامهای تجاری خارجی در سرمایه گذاریهای خارجی مجاز است؟

استفاده از اسامی و نامهای تجاری خارجی در کلیه زمینه ها مجاز می باشد.

۱۳. آیا سرمایه گذاری خارجی در شرکتهای پذیرفته شده در بورس اوراق بهادار مجاز است؟

منعی برای سرمایه گذاری خارجی در شرکتهای پذیرفته شده در بورس اوراق بهادار وجود ندارد. اینگونه سرمایه گذاران

خارجی می توانند از مزایایی که قانون سرمایه گذاری خارجی فراهم نموده همانند سرمایه گذاریهای خارج از بورس برخوردار شوند.

۱۴. آیا تفاوتی بین سرمایه گذاری خارجی در مناطق آزاد تجاری-صنعتی، مناطق ویژه اقتصادی و سرزمین اصلی وجود دارد؟

مناطق ویژه اقتصادی مناطق محصور گمرکی هستند که ورود کالا، ماشین آلات و تجهیزات به آن مناطق از شمول مقررات صادرات و واردات مستثنی میباشد. هر یک از این مناطق ممکن است باهدفهای خاصی تاسیس شده باشند. برخی برای نگهداری کالا به قصد واردات به کشور و یا صادرات به خارج، و برخی نیز علاوه بر نگهداری کالا ممکن است برای انجام امور تولیدی و صنعتی طراحی شده باشند. در حال حاضر ۱۷ منطقه ویژه اقتصادی در کشور وجود دارد.

سرمایه گذاری خارجی در مناطق آزاد تابع مقررات خاص سرمایه گذاری در این مناطق میباشد. منظور از مناطق آزاد، مناطقی است که قانوناً بعنوان منطقه آزاد شناخته شده اند و در حال حاضر شامل شش منطقه قشم، کیش، چابهار، بندر انزلی، اروند و ارس میباشد. مناطقی که تحت عنوان مناطق ویژه اقتصادی از آنها یاد میشود جزئی از سرزمین اصلی میباشند و به همین لحاظ سرمایه گذاری در این مناطق نیز به مثابه سرمایه گذاری در سرزمین اصلی تلقی میگردد. در هر حال باتوجه به دامنه شمول قانون سرمایه گذاری خارجی به قلمرو جمهوری اسلامی ایران، سرمایه گذاریهای خارجی که در مناطق آزاد تجاری-صنعتی جمهوری اسلامی ایران صورت می گیرد نیز می توانند از مزایای قانون مزبور، مشروط به طی تشریفات قانونی اخذ مجوز سرمایه گذاری، برخوردار شوند.

۱۵. منظور از شرکت ایرانی و شرکت خارجی براساس قوانین ایران چیست؟

شرکت ایرانی شرکتی است که طبق قانون تجارت در ایران تشکیل و به ثبت برسد حتی اگر سهام یا سهم الشرکه این شرکتها صد درصد به اشخاص حقیقی یا حقوقی خارجی تعلق داشته باشد. شرکت خارجی نیز شرکتی است که در خارج از ایران تشکیل و به ثبت رسیده باشد.

۱۶. آیا تأسیس شعبه و نمایندگی بعنوان سرمایه گذاری خارجی تلقی می شود؟

بلی. هر شرکت خارجی برای توسعه امور تجاری خود و انجام تکالیف قراردادی و فعالیتهای بازاریابی و غیره میتواند با ثبت شعبه و یا نمایندگی شرکت مادر مبادرت به ایجاد یک پایگاه قانونی در ایران نماید. جهت تأسیس شعبه یا نمایندگی، مقررات خاصی وجود دارد و متقاضیان باید مستقیماً به اداره کل ثبت شرکتهای و مالکیت صنعتی مراجعه نمایند.

تأسیس شعبه و یا نمایندگی، سرمایه گذاری خارجی تلقی نمی گردد. سرمایه گذاری خارجی می تواند از طریق تشکیل یک شرکت ایرانی جدید، مشارکت در یک شرکت ایرانی موجود و یا حصول تفاهات قراردادی با یک بنگاه سرمایه پذیر ایرانی صورت پذیرد.

۱۷. قانون حمایت کننده از سرمایه گذاری خارجی در جمهوری اسلامی ایران کدام است؟

قانون حمایت کننده از سرمایه گذاری خارجی در ایران، "قانون تشویق و حمایت سرمایه گذاری خارجی" مصوب سال ۱۳۸۱ شمسی (۲۰۰۲ میلادی) می باشد که در این مجموعه از آن با عنوان "قانون سرمایه گذاری خارجی" یاد می شود. دامنه شمول این قانون به سراسر قلمرو جمهوری اسلامی ایران تسری دارد و کلیه سرمایه گذاران خارجی می توانند براساس این قانون در کشور سرمایه گذاری نموده و از مزایای آن برخوردار شوند.